

# GRAD PAZIN - PRIJATELJ STARIJH OSOBA

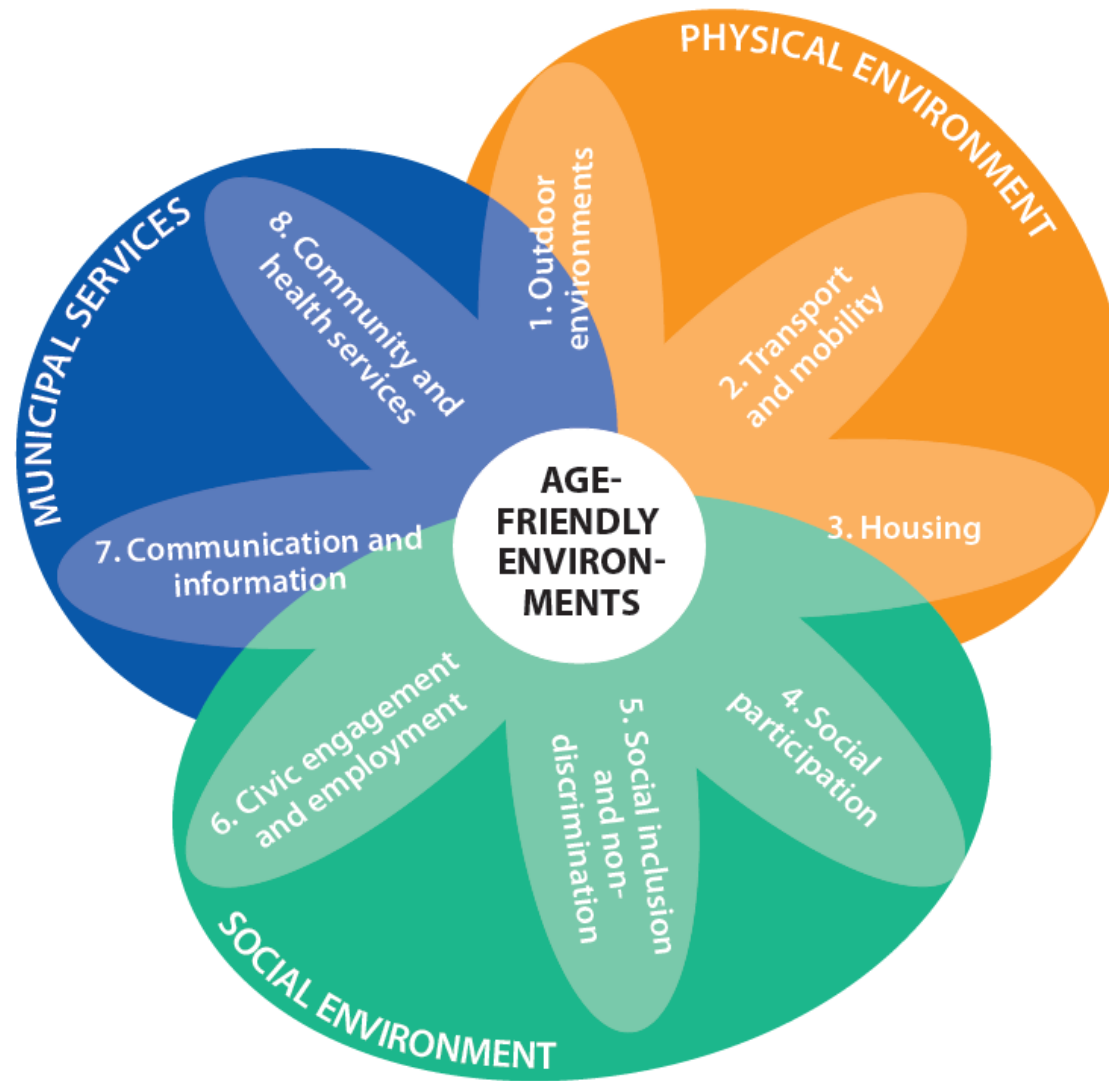
AGE FRIENDLY CITY

29. veljače 2024.



# GRAD PRIJATELJ STARIJIH OSOBA - „AGE-FRIENDLY“ CITY

- Starenje stanovništva i urbanizacija dva su globalna trenda koji oblikuju 21. stoljeće.
- Kako postajemo starijima tako naše **lokalne zajednice u kojima živimo postaju sve važnijima.**
- Svjetska zdravstvena organizacija usvojila je 2020. godine dokument Akcijskog plana „Desetljeće zdravog starenja 2020. – 2030.“
- Zdravo starenje podrazumijeva održavanje i unaprjeđenje funkcionalne sposobnosti starijih osoba koju određuje njihov intrinzični kapacitet **kao i okolina u kojoj žive.**
- U praktičnom smislu, **grad prijatelj starijih osoba** prilagođava svoje strukture i usluge kako bi one bile dostupne i uključivale starije osobe s različitim potrebama i kapacitetima i jasnim ciljem: **Živjeti neovisno, u dobrom zdravlju, uključen u svoje zajednice, ostati aktivan u različitim ulogama: kao susjed, prijatelj, član obitelji, kolega, volonter...**



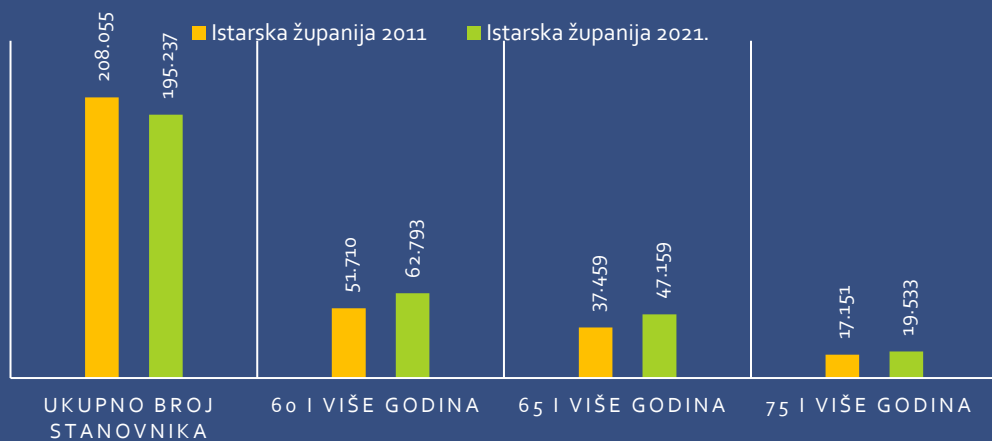
# STARIJE OSOBE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI I GRADU PAZINU 2021/2011 RAST VIŠE OD 30%



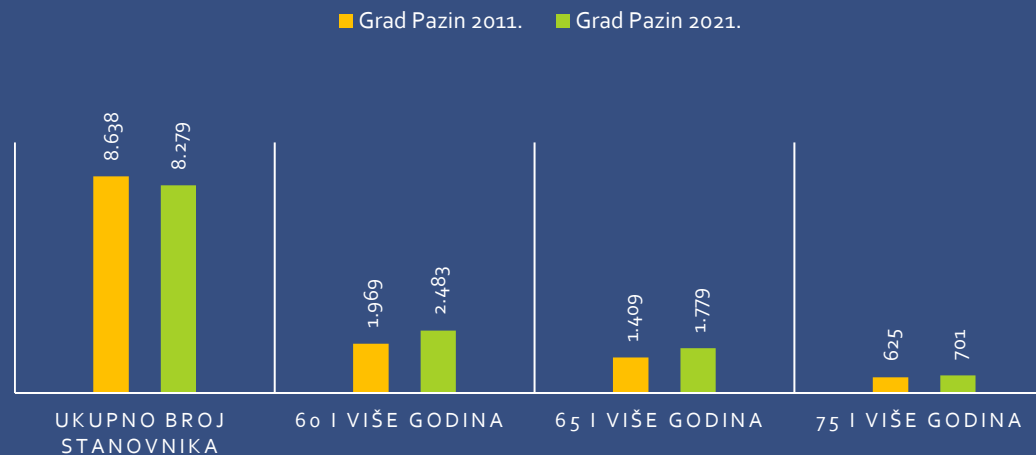
	Ukupno broj stanovnika	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina
Istarska županija 2011.	208.055	51.710	37.459	17.151
Istarska županija 2021.	195.237	62.793	47.159	19.533

	Ukupno broj stanovnika	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina
Grad Pazin 2011.	8.638	1.969	1.409	625
Grad Pazin 2021.	8.279	2.483	1.779	701

## ISTARSKA ŽUPANIJA



## GRAD PAZIN

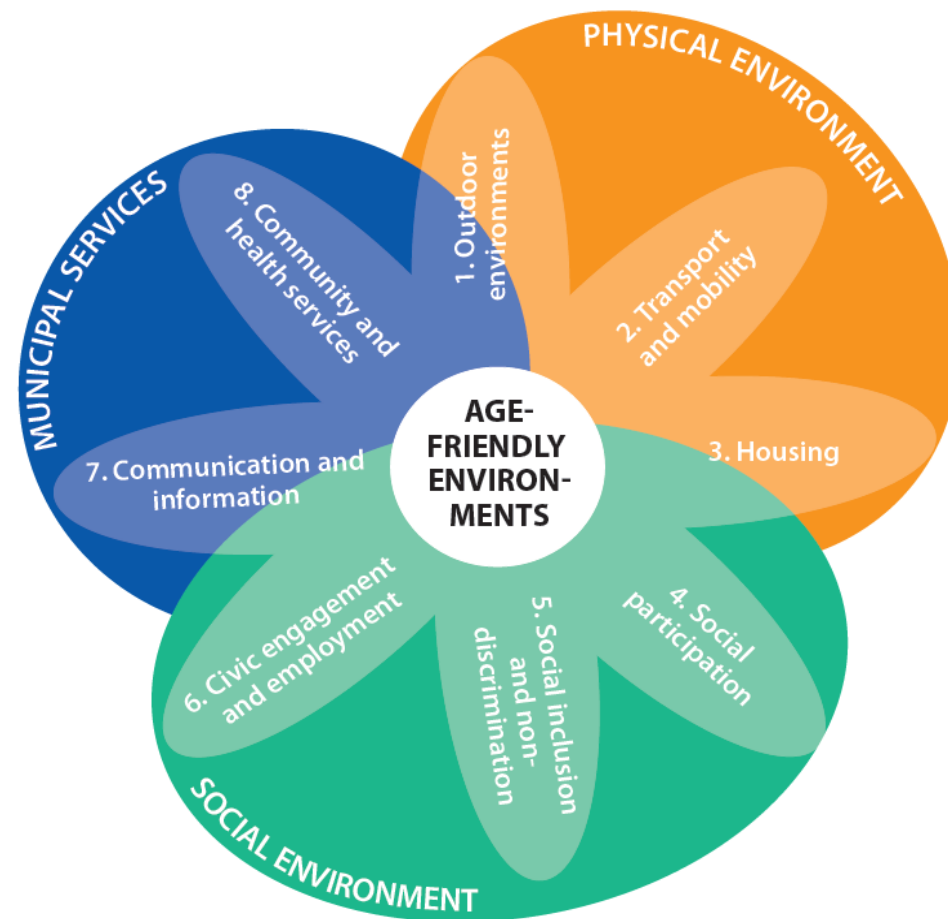




## 8 MEĐUSOBNO POVEZANIH PODRUČJA

U Globalnom vodiču za gradove-prijatelje starijih osoba **upravo su starije osobe predložile** osam ključnih i međusobno povezanih područja koji mogu pomoći u prepoznavanju i rješavanju prepreka za dobrobit starijih osoba.

1. Vanjsko okruženje
2. Prijevoz i mobilnost
3. Stanovanje
4. Društveno sudjelovanje
5. Poštovanje i društvena uključenost
6. Građansko sudjelovanje i zapošljavanje
7. Komunikacija i informacije
8. Socijalne i zdravstvene usluge



# STARIJE OSOBE KAŽU DA IM JE VAŽNO!!!

## Fizičke dimenzije okruženja

### 1. Vanjsko okruženje:

- ugodan i čisti grad, održavane zelene površine, dovoljno mjesta za odmor, dobro razvijena i sigurna pješačka infrastruktura, sigurno okruženje,

### 2. Prijevoz i mobilnost:

- siguran, dostupan, prilagođen i pouzdan prijevoz jer izravno utječe na mobilnost, neovisnost i povezanost starijih osoba.

### 3. Stanovanje:

- odgovarajući dizajn stambenog prostora i njegova blizina različitim uslugama jer omogućuju starijim stanovnicima neovisan i siguran život.



# STARIJE OSOBE KAŽU DA IM JE VAŽNO!!!

## Društvene dimenzije okruženja

### 4. Društveno sudjelovanje

- u društvenim, kulturnim i duhovnim aktivnostima u zajednici,
- unutar obitelji jer omogućuje starijim osobama da ostanu povezani čime se prevenira usamljenost i izolacija.

### 5. Poštovanje i društvena uključenost:

- uključivanje starijih osoba u aktivnosti jer im pomaže da se osjećaju cijenjenima.

### 6. Građansko sudjelovanje i zapošljavanje:

- uključivanje starijih osoba kroz dobrovoljno volontiranje ili zapošljavanje i plaćene poslove,
- te procese odlučivanja jer im pomaže da pripadaju i da pridonose zajednici.



# STARIJE OSOBE KAŽU DA IM JE VAŽNO!!!

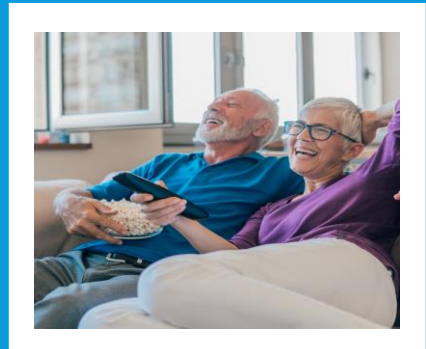
## Komunikacija i usluge u lokalnoj zajednici

### 7. Komunikacija i informacije:

- informacije u pristupačnom formatu, na vrijeme, koje su razumljive i relevantne.

### 8. socijalne i zdravstvene usluge:

- starije osobe imaju različite potrebe i preferencije,
- važno je organizirati različite vrste usluga duž kontinuuma skrbi za starije osobe, od preventivnih aktivnosti, polu/dnevnih centara, rehabilitacije, skrbi u domovima za starije osobe, kućne njege i palijativne skrbi, ali i pomoći u svakodnevnim aktivnostima u kući kao i pružiti podršku osobama koje brinu o starijim osobama (neformalna skrb).





- ➔ Što je dobro u našem gradu/županiji?
- ➔ Što i tko može učiniti stanje boljim?
- ➔ Kakav grad/županiju želimo kao starije osobe?
- ➔ Da mogu promijeniti tri stvari koje bi to bile?

**NA SVIMA NAMA JE DA  
ZAJEDNIČKI PROMIŠLJAMO i**  
upravo smo ta pitanja postavili  
građanima grada Pazina na početnoj  
konferenciji SOS projekta

2021. godine!!!



Je li moguće  
primijeniti  
koncept grada  
prijatelja starijih  
osoba u Istarskoj  
županiji?



## 2021. POČETNA KONFERENCIJA PROJEKTA „SOS – SKRB O STARIJIMA“

- Upoznavanje s konceptom Grad – prijatelj starijih osoba
- 8 fokus grupa (41 osoba)
- predstavnici starijih osoba iz udruga Sindikata umirovljenika Pazin i udruge umirovljenika Pazinštine, predstavnici dnevnog boravka za starije osobe, Gradskog društva crvenog križa Pazin, Centra za socijalnu skrb Pazin/Zavoda za socijalni rad, Dječjeg vrtića Olga Ban Pazin, Osnovne škole Vladimira Nazora Pazin, Gimnazije i strukovne škole Jurja Dobrile Pazin i Grada Pazina.
- Individualno 19

# UPITNIK ZA OSOBE STARIJE DOBI: 8 PODRUČJA, PRIMJERI PITANJA

## Vanjsko okruženje

- 2 U Pazinu imamo dobro održavane i sigurne zelene prostore sa dovoljno sjedećih mjesta kojima se može jednostavno pristupiti



1 Uopće se NE se slažem      2      3      4      5 U potpunosti se slažem

• Ključno rešenje dovoljno.  
Uopćenito problem je pristupačnost i a  
ne toliko sigurnost (betonske ploče).  
• Ispred nekošta bi bilo od prveta  
koje nisu održavane.  
• Nije bitno koliko ih, nego bolje održavanje.

## Prijevoz i mobilnost

- 1 Javni prijevoz dostupan je svima, pouzdan je i dovoljno čest (uključujući usluge noću i vikendom).



1 Uopće se NE se slažem      2      3      4      5 U potpunosti se slažem

Javni prijevoz nije organiziran. Druga uvođenja pokušala je organizirati prijevoz uz samostalno financiranje - problem je financiranje. To je veliki problem za Pazin. Prijevoz bi trebalo organizirati - pronaći neko rješenje; organizirati po potrebi; jednom tjedno ili sl.

# UPITNIK ZA OSOBE STARIJE DOBI: 8 PODRUČJA, PRIMJERI PITANJA

## Stanovanje

- 1 Stambeni prostori su prilagođeni starijim osobama, s ravnim površinama, dovoljno širokim prolazima invalidskim kolicima, i odgovarajuće dizajniranim kupaonicama, toaletima i kuhinjom.



- 1 Uopće se NE se slažem
- 2
- 3
- 4
- 5 U potpunosti se slažem

01. Mali broj starijih osoba živi u stanovima prilagođenim njihovoj dobi, prilagodba ovisi o prihodima SO, odnosno njihove djece – ponovno je situacija bolja u gradu, nego na selu,
02. U većem dijelu zgrada nema liftova niti rampi, a ulazi u zgradu često nisu prilagođeni, budući da se ispred njih nalaze stepenice.

## Društveno sudjelovanje

- 2 Događaji tijekom dana, aktivnosti i lokalne atrakcije su prihvatljivi za starije osobe, bez dodatnih troškova (npr. poput prijevoza, ulaznica za kino, predstavu ili muzej, članarina za knjižnicu).



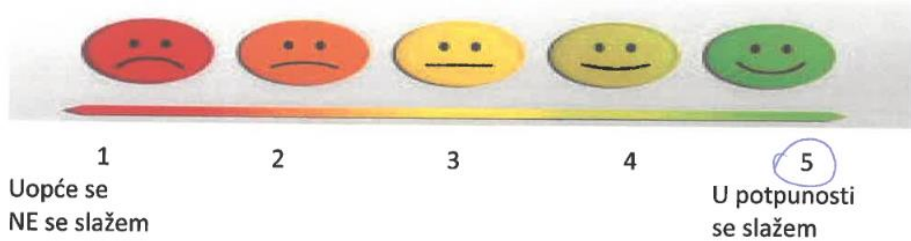
- 1 Uopće se NE se slažem
- 2
- 3
- 4
- 5 U potpunosti se slažem

DOGAĐAJI SU PRIHVATLJIVI, ALI DODATNI  
TROŠKOV I PREDSTAVLJAJU PROBLEM, ISTAKNUTI  
PRIJEVOZ, LOŠE AUTOBUSKE VEZE

# UPITNIK ZA OSOBE STARIJE DOBI: 8 PODRUČJA, PRIMJERI PITANJA

## Poštovanje i društvena uključenost

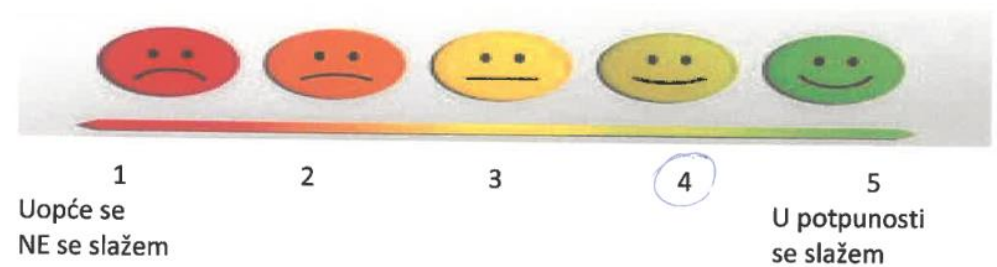
- 5 Starije osobe prepoznate su od strane zajednice zbog njihovih zasluga u prošlosti kao i sadašnjih doprinosa.



*-uopće se ne slažem jer ljudi toliko prepoznaju ali kao uopće da*

## Građansko sudjelovanje i zapošljavanje

- 5 Postoji podrška kako bi se omogućilo starijim osobama da sudjeluju na sastancima i građanskim događajima, kao što su rezervirana sjedala, podrška za osobe s invaliditetom i sl.



*Starijima je dovoljno omogućeno sudjelovanje na događajima koji ih ne iznerviraju, posebno zbog njihove angažiranosti i volje, a ne zbog podrške i pomoći.*

# UPITNIK ZA OSOBE STARIJE DOBI: 8 PODRUČJA, PRIMJERI PITANJA

## Komunikacija i informacije

- 5 Tiskane informacije poput službenih obrazaca, televizijskih natpisa i vizualnog teksta koji se prikazuju imaju dovoljno velika slova i glavne ideje prikazane su jasnim naslovima.



1 / 2 3 4 5  
Uopće se NE se slažem U potpunosti se slažem

- ne!  
- službene obrasce su komplikovani i za nekade educirane osobe, a kako li za starije (jednostavniji!)  
- problem sadržaja i format obrazaca (npr. iz HZZO-a) - sitna, sitnoga slova  
- pad na u pitanju televizijski natpisi - jama televiziji (HRT) nude koje veći format, ali druge televizijske kuće ne (? nisu sigurni)  
- sve više obrazaca je online - nedostatak "papirnica", stariji ne znaju pristupiti tih obrazaca, a najviše su zakinuti oni bez obitelji (nema im tko pomoći)

## Socijalne i zdravstvene usluge

- 4 Pružanje socijalnih i zdravstvenih usluga u Pazinu je koordinirano te njih korisnici mogu ostvariti uz minimum administracije i utrošenog vremena.



1 2 3 4 5  
Uopće se NE se slažem U potpunosti se slažem

NEMA KOORDINACIJE IZMEĐU PRUŽATELJA USLUGA, DUGOTRAJNI DE POSMATAK ZA OSTVARENJE PRAVA (OD VRATA DO VRATA) ZA ISTO JE PROŠLO MNOGO VREMENA. A STARIJIM OSOBAMA JE TO VEŠKO. / FIZIČKI LAPORAD JE PONEKAD NE RAZUMIJU I DO SE OD NJIH TRAJA. - (2) TREBAJU POMOĆ.

# ŠTO KAŽU GRAĐANI PAZINA?

Područja	Prosječna ocjena grupe_po području	Individualni upitnici_prosjek ocjena	Razlika grupa/individualno
TRANSPORT I MOBILNOST	2,00	1,94	0,06
DRUŠTVENO SUDJELOVANJE	2,33	2,27	0,06
GRAĐANSKO SUDJELOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE	2,67	2,77	-0,10
SOCIJALNE I ZDRAVSTVENE USLUGE	2,67	2,98	-0,31
VANJSKO OKRUŽENJE	3,00	3,22	-0,22
STANOVANJE	3,00	2,97	0,03
KOMUNIKACIJA I INFORMIRANJE	3,33	2,15	1,18
POŠTOVANJE I DRUŠTVENA UKLJUČENOST	4,33	2,16	2,17
Prosječna procjena	2,92	2,56	0,36

## SAD ZNAMO ČA TREBAMO DELAT 😊

### 2021. PROJEKT „SOS – SKRB O STARIJIMA“



#### Aktivnosti projekta „SOS – skrb o starijima“:

- ✓ izgradnja i opremanje dijela građevine za potrebe centra za pružanje izvaninstitucijskih usluga (poludnevni boravak i pomoć u kući),
- ✓ nabava vozila za pružanje usluga korisnicima (7 vozila),
- ✓ promicanje horizontalnih tema,
- ✓ promidžba i vidljivost projekta, te upravljanje projektom i administracija.

EU sufinanciranje projekta

10.817.210,07 HRK (1.435.690,50 €)

**NOSITELJ:** Gradsko društvo crvenog križa Pazin

**PARTNERI:** Grad Pazin, Hrvatski zavod za socijalni rad, područni ured Pazin





2023:

Bilo je teško, dugo je trajalo, ali smo zajednički  
uspjeli 😊 promjena se vidi.

Nova usluga smještaja za starije osobe za  
52 korisnika, poludnevni boravak (30) i pomoć u kući (90)

# Krenuli smo u nove projekte 😊

## 2023/24 PRIJEVOZ STARIJIH OSOBA



**NAZIV POZIVA:** Poziv za prijavu dvogodišnjih programa usmjerenih unaprjeđenju kvalitete života i zaštiti prava starijih osoba za 2023. i 2024. godinu

- Prioritetno područje 2.:

Osiguravanje usluga za starije osobe u zajednici - usluga prijevoza

**NADLEŽNO TIJELO:** Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

**PRIJAVITELJ PROJEKTA:** Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Pazin

**PARTNER:** Grad Pazin

**ODOBRENA SREDSTVA:** 15.180,00 €  
(za svaku godinu provedbe),  
program sufinancira Grad Pazin

# Integrirani sustav brige za starije osobe u Pazinu



Udruge umirovljenika i ostale udruge



Boravak za starije osobe



Pomoć u kući



Dugotrajna skrb –  
Dom za starije osobe Pazin



Independent Living



Assisted Living



Long-term Care (nursing home)

# ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE



1. UN Decade of Healthy Ageing Knowledge Platform. New York: United Nations; 2021 (<https://www.decadeofhealthyageing.org> , accessed 18 November 2022).
2. Video <https://youtu.be/2Ka3a3X5RRw>
3. Global age-friendly cities: A guide. Geneva: World Health Organization; 2007 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/43755> , accessed 18 November 2022).
4. WHO global database of age-friendly practices. Geneva: World Health Organization; 2022 (<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/> , accessed 18 November 2022).
5. Age-friendly environments in Europe: A handbook of domains for policy action. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2017 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/334251> , accessed 18 November 2022).
6. Creating age-friendly environments in Europe: A tool for local policymakers and planners. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2016 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/334252> , accessed 18 November 2022).

**HVALA NA PAŽNJI**

[nevija.srdoc@pazin.hr](mailto:nevija.srdoc@pazin.hr)

